

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

газета політична, економічна і літературна

Умови передплати. З приставкою і пересилкою: на рік. 4 карб., на 1/2 року 2 карб., на 3 місяці. 1 карб. на 1 міс. 50 коп. За кордон: На рік. 9 карб. На пів року 4 карб. 50 коп. За зміну адреси 30 коп.

Передплату приймають: 1) у Києві, в конторі редакції "Громадської Думки" (Михайлівська ул., ч. 10) що-дня з 10 до 5 годин дня, 2) в книгарні журналу "Кієвская Старина" (Безаківська ул., ч. 14). Передплатувати можна тільки з 1-го дня кожного місяця

виходить щодня, окрім понеділків

Рік перший.

Од редакції: Читаючи нашу газету, треба вимовляти Є—як йе. и—як ы.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статі; більші статі, до друку негодящі, переходять в редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коштом, а дрібні замітки й дописи одразу знищуються.

Умови друкування оповісток: За рядок попередю тексту, або за його місце платиться: за перший раз 40 коп., за другий 20 коп. За рядок після тексту за перший раз 20 коп. за другий 10 к. Хто шукає заробітку, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз **Телефон № 1458.**

Громадська Думка

щоденна політична, економічна і літературна газета, виходить в Києві з 1-го січня (января) року 1906.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всякі світові події, цікаві нашим людям; поезії та оповідання, наукові фельетони і т. и.

В ГРОМАДСЬКІЙ ДУМЦІ досі згодились писати: проф. Антонович В., Балабуха С., Бондаренко Ів., Боржковський В., Василенко М., Верзілов А., Винниченко Вол., Волох С., Вороний М., Ганейзер Е., Гнатюк В., Грінченко Б., Грінченко М. (Загірня) Григоренко Гр., проф. М. Грушевський, Грушевський Ол., Дмитрієв М., Дніпрова Чайка, Доманицький В., Дорошенко В., Дорошенко Д., Фремов С., Жебуньов Л., Житцький П., Квасницький С., Квітка К., Коваленко Гр., Козловський В., Комаров М., Комарова Г., Конощенко А., пр-доц. Корчак-Чепурковський А., Коцюбинський М., Кошовий В., проф. Кримський А., Левіцький М., Леонтович В., Ліпа Ів., Липковський С., Лисенко М., Лісовський Ол., Лозинський М., Лотоцький Ол., Макошей О., Маркович Д., Матушевський Ф., Мирний П., Миронець В., Науменко В., Палайка Л., проф. Перетц В., проф. Погодин А., Русова С., Русов О., Самійленко В. (Сивенський), Славінський М., Сластьон О., Смутко П., Святобоочий Гр., Степаненко В., Тимченко С., Туган-Барановський М., Франко Ів., Чернявський М., Чикаленко С., Шраг І., Ярошевський Б., Яновська Л. та інші.

Ціна газети **Громадська Думка** на рік 4 карб., на пів року 2 карб., на 3 місяці 1 карб., на 1 місяці 50 коп. з пересилкою. За кордон на рік 9 карб., на пів року 4 карб. 50 коп.

Громадська Думка виходить щодня, окрім понеділків та після свят. Адреса редакції **Громадської Думки** — у Києві, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає **Володимир Леонтович**.

НОВА ГРОМАДА

літературно-науковий місячник, виходить з січня року 1906. НОВА ГРОМАДА містить твори прекрасного письменства (поезії, оповідання, повісті, драматичні твори), наукові й публіцистичні статі, огляди політичного і громадського життя на Україні й по-за її межами і т. и. НОВА ГРОМАДА має тих самих співробітників, що і Громадська Думка; виходить щомісяця книжками по 10 аркухів друку.

Ціна з пересилкою на рік 6 карб., з кордон — 8 карб. 50 коп., окрема книжка коштує 75 коп.

Адреса редакції **НОВА ГРОМАДА** — в Києві, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає **Володимир Леонтович**.

Передплатувати **ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ** і **НОВУ ГРОМАДУ** можна також в книгарні "Кієвской Старина", у Києві, Безаківська ул. ч. 14 і в конторі газети "Русь", у д. Компаніївці, Хрещатик, ч. 54. Там же можна брати газету і на комісійний продаж.

В Львові газету і журнал можна передплатувати в книгарні Наукового товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Скрипки по 2 р. 50 к., 3 р., 4 р., 5 р., 6 р., 8 р., 10 р. и дор. Смычки по 40 к., 50 к., 75 к., 1 р. и дороже. Гитары по 3 р., 50 к., 4 р. 50 к. 5 р., 6 р., 7 р. 50 к., 10 р. и дор. Балалайки отъ 1 руб. 25 к. и дороже. Кларнеты и Флейты по 4 р., 4 р. 50 к., 5 р., 6 р. 50 к. и дор. Гармоній русск., италіянск. строя однопядна отъ 1 р., двухрядная отъ 10 р., трехрядная отъ 25 р. и дороже. Разнаго рода другіе музыкальные инструменты и принадлежности въ главномъ депо музыкальныхъ инструментовъ и нотъ. **Г. И. ИНДРЖИШЕКЪ** въ Кіевѣ, Крещатикъ, № 58. Г. ч. д. 3—122

Вийшла 1-ша книжка журналу "НОВА ГРОМАДА".

Надруковано в ій: Мое останнє слово, оповідання **В. Винниченка**.—Невдячний кінв, вірші **В. Сивенського**.—Національна та інтернаціональна ідея **А. Бебеля**. та **Е. Пернерсторфера**, з передмовою **Б. Грінченка**.—На святвечір, оповідання **Д. Марковича**.—Справа ірландської мови, розвідка **Ф. Фегі**, переклад **Л. У.**.—Легенда, вірші **М. Вороного**.—Пенсія, оповідання **М. Левіцького**.—Перша жінка, вірші **Б. Грінченка**.—**Володимир Лесевич**, **Д. Дорошенка**.—Пам'яті Романа Сембатовича, **Б. Грінченка**.—За кордоном, огляд **Б. Ярошевського**.—Відгуки з життя та письменства. І Проукраїнську пресу, **Сергія**.—Наші товариства.—Бібліографія.—Українська преса.—Нові книжки.

Друга книга друкується і незабаром має вийти.

Від адміністрації часопису.

Просимо не спізнюватись з відновленням передплати на місяць березиль (март).

Просимо передплатників, коли вони міняють адресу або поновляють передплату, прислати друковану адресу або показувати номер бандеролі, за яким висилалася газета.

Оповідання, що номера за січень (яв.) розійшлися і комплекти більш висилатися не будуть.

КУСТАРНА ВИСТАВКА

у музеї (проти Царського саду) що-дня від 10 до 4 години. В буденні породи павтят 25 к. учні 15 к. а в неділю всі 15 к. к 37—12 113

КОБЗАРЬ Т. ШЕВЧЕНКА.

Музыка Владислава ЗАРЕМБИ

для співу з супроводом фортепіана.

1. Вітре буйний, вітре буйний (соп.)	40	15. На що мені чорні брови	50
2. Ой умер старий батько (м.-сопр.)	30	16. У перетку ходила по горіхи	30
3. Минають дні, минають ночі (бар.-бас.)	60	17. Калина. Баллада Чого ти ходиш на могилу	60
4. До сестри (сопр.)	30	18. Як би мені черевки	30
5. Не журуся я (бар.)	60	19. На городі коло броду	30
6. Не тополю високою (баритон)	60	20. Трала ла трала ла, на базарі була	30
7. Через гору піду	30	21. Утопала стежечку через яр	30
8. Зоря в місяцем над долиною пострілялася	60	22. Думи мої, думи! Ви мої єдині!	45
9. Ой одна я, одна, як билинька в полі (сопр.)	45	23. Ой люди, люди! Моє дитино	30
10. За думою дума роєм вилігає	60	24. Над Дніпровою сагою	45
11. Чого мені тяжко (бар.)	45	25. І тут і всюди скрізь погано	45
12. Тече вода в синє море	45	26. Як би мені мамо намисто	60
13. Закувала зозулевька (барит.)	30	27. Не женися на багатій, бо вичепе з хати	45
14. На улиці не весело, в хаті батько лає	30	28. Сонце заходить гори чорніють	45
		29. І багата я, і вродлива я	45
		30. Заповіт. Як умру то поховайте	30

Всі оці ноты продаються у Києві в книгарнях

Л. та В. Ідзиковських, Хрещатик, 29 та 35.

3—2 119

ЗУБНА ЛІКАРНЯ

Д-рів Верезняцького і Д. Цягури Фундука. 30, ріг Театральн. Прийм. від. 9 ран. до 7 г. веч. Гоїння, пломб., вправ., штучні зуби. Плата по затвер. таксі. Порада і гоїння 40 коп. 30—24

Київ, 7-го березія.

"Царство мое не от міра сего", так одказав Христос тим, що питали, де його держава. Він хотів тими словами пояснити, що не шукає і не бажає для себе ні земної влади ні користи. Цей заповіт Христос залишив своїм ученикам, що ширили його науку. Тепер наступниками учеників Христових вважають себе священники всіх вір християнських. На жаль,—ніде правди діти,—ми не бачимо, щоб всі ці слуги Христові додержували його евангельські накази. До чого сильно захоплюються священники земними користями, так се найкраще виявилось останніми часами в католицькій Франції. Всі письменні люди знають, що там вже значна більшість народу звилка до свого республіканського державного ладу. Порядкуючи державними справами, народ має змогу завжди захищати і обороняти народні вольності здобуті дорогою ціною. Але ж е у Франції й такі люди, що жалкують за старими порядками, коли вся власть в державі була в руках невеликого гуртка людей, а народ мусів слухати, мовчати і користися тієї власті. Оджеж сих людей, що зійтишка підкочують новий лад у Франції, підтримувало і тепер підтримує всіми силами французьке духовенство. Воно завело було по монастирях та при церквах свої школи, де забивало дітям памороки своєю наукою. Думка духовенства була та, що коли воно забере до своїх рук виховання дітей, то діти як виростуть, будуть вірними слугами їх і повернуть лад в державі на старий шлях. Як відомо французький народний уряд швидко побачив, що йому погрожує з боку духовенства, вигнав багато монахів з Франції, закрив школи церковні, а згодом видав закон, що церков од держави одділюється. По новому закону католицькі священники (ксьондзи) не одбирають од уряду плати з народніх грошей, а мусять содержуватися з добровільних офір парафіян. Церкви і церковні добра стали таким чином власністю тих вірних, що згожуються підтримувати церкви і содержувати своїми грішми священників. Встановивши такий

закон, французький народний уряд звелів списати всі добра церковні, і накласти на них податки державні. Але ксьондзи не піддаються. Вони враз зо всіма прихильниками давніх часів намовляють темних людей і за їх помічю силою не дають чиновникам списувати церковні маетки, счиняючи криваві бійки в костьолах і біля костьолів. Вороги республіки надіялися таким чином осоромити і звалити французьке міністерство, що заводило новий закон, та настановити інше, собі прихильне. І справді міністерство мусило подати в одставку, але се скоїлось тому, що проти уряду виступили також щиро народні заступники. Вони доводили, що, навпаки, уряд занадто потурав католицькому духовенству і всім ворогам народним, що треба більш твердо виконувати закон про одділення церкви од держави. І от французький міністерський уряд, на чолі якого стояв Рувье, мусів зрітиса власті, бо проти його виступила більшість народньої ради. Але не справдилось те, чого бажали вороги народні. У Франції, як сповідають заграничні газети, вибрано новий уряд ще більш радикальний, більш од народніх прав прихильний, на чолі якого стоїть Саррієн. Цей уряд запевне виконає встановлені народньою радою нові закони, та візьметься ще до багатьох інших перемін, яких вже давно домагаються французькі робітники і селяне.

Нова віра в Польщі.

Поляки з давніх літ тримаються католицької віри. Головою католицької церкви, або, як вони кажуть, "костьола", поляки признають єпископа, що живе в італійському городі Римі і називається папою. Папа вважається у католиків намістником Христа на землі і лічиться "непогрішимим". Був час, літ тому триста, коли католицтво сильно захиталося. З'явився монах, на прізвище Лютер, що виступив проти папи, не признаючи його власті, а також проти підвладних йому єпископів. Лютер навчав, що люди повинні вірити тільки тому, що написано в Святому Письмі. До його прилучилася мало не половина католиків, що одірлася од папи і єпископів, та стала називатися лютеранам, або протестантам. В Польщі також багато людей прихилилось до лютеранства. Але потім польські королі навезли ксьондзів-єзуїтів і вони знов навернули до католицької віри тих поляків, що од неї одураліся. Дові роки після того поляки міцно

католицької віри трималися. Аж от в сьому році, скілька тижнів тому виявилось, що в ційрїй Польщі, недалеко Варшави і далі по інших щиро-польських губерніях, де і селяне, і пани, і міщане поляки, знайшлися ксьондзи, які навчають людей проти католицької віри. Ці ксьондзи доводять, що папа не може бути намістником Христовим, бо він занадто великий пан, живе в розкішному палаці і носить дорожочинну одержу, а Христос навчав покори і убожства. Так саме і єпископи не суть справжні слуги Христові, а слуги диявола, бо вони кохаються в розкішках та достатках. Далі ці католицькі священники кажуть, що тільки той священник справедливий, який не грошолюбєць, не бере од людей за треба, та за всякі церковні обов'язки. Таких ксьондзів в Польщі набралось більш як 70 чоловік і вони потягли за собою багато польських селян і де-кого з панства. Ці люди нової віри звать себе "маріявітами", бо найбільш поважають Марію, Матір Божу. Католики прозивають маріявітів "манкетниками". Почалася ця віра з того, що в польському місті Плоцьку проявилася якась пані Козловська, вже стара жінка. Ця Козловська збирала гурток жінок, чоловіків і молодих ксьондзів і почала навчати як люди повинні жити і як вірити. Маріявіти Козловську дуже поважають. Про них розказують ще, ніби то вони чекають, що пані Козловська родить антихриста. Далі кажуть, що маріявіти дураються земних діл і дбають лиш про душі спасення. Навчання про антихриста про те, що не слід дбати про земне, над теперішні сумні часи може приваблювати, та ми ще запевне не знаємо, чи справді маріявіти про антихриста навчають, та земних діл одрікаються, чи се тільки вороги так на їх плещуть. Побачимо як воно є тоді, коли маріявіти оповістать в книжці, або газеті, в чому саме їх віра. В той час ми і наших читачів більш докладно сповістимо. **Б. Я.**

Єднання чи роспад?

(З приводу реформи петербургського видавничого товариства).

З р. 1899-го існує в Петербурзі перше офіційне українське видавничє товариство—т. з. "Благотворительное О-во издания общепользных и дешевых книг", що поставило собі на меті головню плятку популярно-наукову літературу українською мовою. Таке завдання, викликане колючою практичною потребою, мимоволі обмежувало видавництво—і що до змісту, і навіть що до числа брошур, бо з добре відомих причин могло побачити світа лиш дуже не багато з того, що попадало в неажердліві уста цензурного молоха; де-які ж, і саме найважливі, здобутки людської мислі—напр., про громадський устрій, про потребу політичного і громадського життя—треба було свідомо обминати, бо безнадійна річ була подавати їх навіть до цензури. З таких причин видавничє товариство до сього часу видало щось близько півсотні народніх брошур, робило заходи що до скасування заборони українського слова, популяризувало українську книжку серед широких кругів нашої інтелігенції і народа і врешті—заповняло цензурні архиви матеріалом до історії нечужаних утисків над словом. Свідомі українські елементи добре розуміли трудне становище товариства і цінували його, яке єдину свою національну інституцію в Росії, не стільки за те, що воно дійсне зробило, як за те, що воно захожувалося і при всіх обставинах могло зробити, лиш таким свідомим співчуттям і можна пояснити той факт, що не вважаючи на взагалі малау діяльність товариства, число членів його що-року постійно збільшувалося і тепер досягло 1200 душ,—цифри, до якої не дійшло багато із старіших просвітніх товариств.

Короткий подих свободи після мандру 17 жовтня одкрив було перед товариством нові перспективи. Здавалося, тепер можна було сподіватися на те, що покладає земляки на свою "просвіту". З цього вишла думка про реформу товариства на більш широких основах—з надання йому усіх функцій просвітної інституції. Така думка стала дуже популярною серед петербурзьких земляків, і відношення її, се б то відповідна реформа товариства, обіцяла розпочати нову добу в житті товариства. Але тут до програми реформованого товариства додано один сторонній елемент, який, на мій особистий погляд, не може послужити на користь дальшого розвитку товариства.

В осені минулого року друге петербурзьке товариство—"Общество имени Т. Г. Шевченка для вспомоществования нуждающимся уроженцам Ю. России, учащимся в высших учебных заведениях СПб-га" скликало загальні збори в справі засновання своїх відділів і в містах по-за Петербургом. На тих зборах виникла думка реформувати т-во Шевченка в широку всеукраїнську інституцію, у якій сходилися б усі нитки української національної, головно ж—просвітної роботи. Прийнявши до уваги, що просвітна справа належить ближче до петербурзького ж видавничого товариства, збори признали бажаним виробити спільно з ним один статут і злитися в одно товариство. Статут той справді вироблено і вже ухвалено обома петербурзькими товариствами, і справа з'єднання їх у одно, хоч іще й не справдилася фактично, але юридично—то річ уже скінчена.

Злучення товариств прийнято далеко не одностайно. Навіть серед петербурзьких членів виникли не малі сумніви. Та й саме число тих членів на зборах видавничого товариства було не велике—всього 45 душ, себ то—коли порівняти з цифрою усіх членів (1200), то лиш 4%, з яких до того третина (14 душ) голосували проти з'єднання. Формально, на підставі букви статута, такий остаточний присуд цілком справедливий. Але в таких справах громадської ваги не можна цілком опиратися на саму формальну правду. В суті ж діла осередок товариства—не на берегах Невы, а на Україні; там живуть більш тисячі членів, і лиш опираючись на їх моральну та матеріальну допомогу й може товариство існувати та щось робити. Для того треба, щоб про основну реформу товариства подала свою думку і провінціальні члени; і коли вони стверджат ту принципіальну постанову, яку прийняли петербурзькі земляки, то постановою та й буде мати справді твердий і непорушний ґрунт взаємної солідарності усіх членів; коли ж вона не викличе співчуття до себе, то треба те добре взяти на увагу, щоб петербурзьким землякам не осталися при самих своїх силах. Вже й тепер по різних містах України засновуються, а коли в громадянському житті нашою більш розвивається, то ще більше виникне окремих просвітних товариств, що згуртують коло себе місцевих робітників в живій безосередній просвітній роботі. Треба з ними порозумітися, увійти в згоду, щоб спільними силами вести одно велике народно-просвітне діло. Для того перш, ніж фактично здійснювати свою принципіальну постанову про реформу товариства, гурт петербурзьких його членів мусів би обернутися з відповідною відозвою до усіх членів товариства.

Таке порозуміння тим більш потрібне, що факт злучення двох петербурзьких товариств у одно справді викликає таку чимало увагу.

Єднання мотивується головним чином потребою зібрати до купи ті сили, що розбиваються зараз по двох товариствах. Проти цього не можна було б нічого сказати, коли б там з'єднання було органічне, коли б саме діло того й другого товариства було тісно і неподільно зв'язане. На ділі ж одно товариство видає книжки для народа, друге—запомагає академічній молоді. Як конкретно злучити цих дві ріжних функції? Видима річ, виконувати їх одними, тими ж самими, руками—не можна; остається виділити із сполученого товариства два окремих урядів, які заряджували б з окрема—один видавничим, а другий—просвітним справами, другий—запомогою молоді; та се й запропоновано новим статутом. Але в такому разі для чого ж заводити те єднання—на ділі цілком неможливе. Де ж тут фактичне сполучення сил, коли вони так само будуть розбиватися в окремих відділах, хоча б і номінально одного товариства? Помилка тут в самій основі. Не можна й самим твердим статутом сполучити того, що не сполучається на ділі; інакше—то буде нездатний бюрократичний замах, опертий на сліпий віри в непорушну силу параграфів статута, що можуть і неможливе зробити можливим, "об'являть необ'ятне". Коли б хто став єднати, наприклад, залізничне підприємство з банком—се викликало б щире здивування. Чи більше ж є раці сполучити просвітну і запомогову функції? Органічного єднання тут бути не може; сполучене товариство буде не одним суцільним, живим організмом, а скоріше механічно зв'язаним сім'ямським близнюком, що кожен рух одного половини його гальмується й припиняється невідповідним рухом другої.

Але те близнюство чинитиме і більш активну школу. Урядів у товаристві запропоновано два, а каса і зарплати—одні. Кожен уряд, розуміється, буде дбати про можливо ширше виконання своїх завдань, а се доведе до прикрих грошових суперечок та непорозуміннь. В кожній момент інтереси якої одної сторони можуть взяти перевагу над інтересами другої, яка мусить поступитися їм. Візьмемо такий приклад. Студенти й студентки проситимуть у товариства запомоги; коли товариство запомоги існує самостійно, воно дає ту запомогу в міру своїх засобів, а коли тих засобів не стає, воно старастся їх побільшити. А раз каса для обох товариств спільна, то, натурально, товариство запомоги черпає з неї з меншим затурбованням. Врешті се може довести до результату той ж спільні, після умов якої "хто раніш устав, той одержує в борг". Статут попереджає таку перспективу, установляє, що на запомогу йтиме четверта частина коштів, а решта на справи просвіти. Але, не кажучи вже про те, що поділяти так кошти можна лиш в кінці року, коли зведуться усі рахунки, а справді ж видатки треба робити і в середині і в кінці року; головне остається те, коли дійсно нужди тих, що просять, буде велика,—а коли вона буває невелика у шкільній молоді!—то у кого з членів товариства повернеться зяк одмовити голодомному студентові або студентці—через те лишень, що сума попередніх видатків на се дійшла вже до четвертої частини фондів товариства? Не можна увійти собі серед виділу товариства людину з таким твердим "чуттям законності", а через те думаю, що в один якийсь-небудь день фонди товариства будуть вичерпані на що небудь одно. Бо так само може бути, що здобувши змогу поширити своє видавництво, товариство, в надії на сподівані дальні прибутки, затратить

між себе сварилися, окремі землі переставали користися київському князеві. Володимир заходився все по порядкувати. Він раз-у-раз ходив походах, привертаючи до послуху частини своєї держави та підкоряючи під себе нові землі. Він підхитив під себе Червону Русь або Галичину, і межа його держави доходила на заході аж до Прусів і під Краків; повоював ят'ягів, в'ятичів, радимичів, волзьких болгар. Всі народи в своїй державі силкувався він ще дужче підхитити під свою руку. За для цього він замісто тих князів та намісників, що там поперед були, садовив князювати своїх синів. Жінок у Володимира було багато, а ще більше підкожинців—ліготиє каже, що їх було кілька сот. Од своїх жінок Володимир мав дванадцять синів, і всіх їх понастановляв князями за животою свого; а що вони були ще молодими або й зовсім малими, то до зросту за їх там порядкували призначені на те бояре. Таким робом Володимир дуже з'язав докупил, об'єднав свою державу.

Багато клопоту було Володимирові з печенігами. Вони не переставали раз-у-раз нападати на Київську державу, і з іми була невпинна, без престанку війна. Володимирові доводи-

свої засоби на видання книжок і буде духовним хлібом годувати тих, хто має потребу в іншому хлібі. Такі тенденції вже й зазначалися на загальних зборах; говорилося між иншим, що сама академічна молодь розумітиме широкі просвітні завдання сполученого товариства і не вимагатиме від нього багато. Теплий кожух!..

Таким чином сполучення двох товариств дійсно доведе лиш до фактичного існування одного з двох і до смертю другого. Я власне думаю навіть, що ні одно з їх не буде, як слід, існувати. Знов звернемося до дуже прозаїчної сторони—засобів—яка одначе ж складає головну підвалу в роботі товариства. Багато членів лічаться зараз в обох товариствах; в одному такий член платить 5 руб., в другому—3 рублі, а в сполученому товаристві він платитиме вже лиш 3 рублі—замість 8 рублів. Далі, з тих членів, які зараз лічаться в одному якому-небудь товаристві, спочувачи його завданням, можуть ще схотіти бути в тому товаристві, що привнесе в завдання його новий елемент, про який ім байдуже. Се більше належить до жертводавців; серед жертводавців запомогового Шевченкового товариства більшість—люде, що беруть в йому участь не з національних симпатій, а з загальною засади—із співчуття до трудного становища бідної академічної молоді. Ці люде ледве чи захотять діяти свої жертви на цілі, ім чужі. Не кажу вже про те, що окремі товариства більше дбали-б про побільшення своїх фондів такими способами, як концерти, вечірки, лекції і т. н. Через те все я думаю, що наслідком сполучення обох петербурзьких товариств буде те, що й академічна молодь—через брак засобів—останеться без запомоги, і книжки з тої ж причини не видаватимуться. Наслідок, вартий того, щоб до його стремитися...

Правда, на зборах товариства висловлювалися і такі оптимістичні сподівання, що сполучення обох товариств, та ще під спільним прапором Шевченка, викличе гарячі симпатії до нового товариства і в касу його потечуть золоті ріки. Оптимізм такий—цілком безвідставний. Уключення в статут нового товариства завдання запомагати академічній молоді—викличе по-за Петербургом лиш самі порожні симпатії, а коштів товариства не збільшить. В кожному університетському місті, а навіть і в повітряних містах з гімназіями єсть своя місцева шкільна молодь, яка в більшості те ж вимагає запомоги, такого діла кожне місто має вчерств у себе вдома, і рахувати на те, що провінціальна українська публіка захопить ся сею сороною в новім статуті більше, ніж вона захоплювалася нею у старому,—нема ні найменшої рації. На се й ремствувати не можна. Про запомогу українській академічній молоді в Петербурзі повинні дбати, принаймні—головним чином, петербурзькі українці.

Що до "Шевченкового прапора", яко аргумента до злучення двох товариств, то тут що найменше—непорозуміння. Та фірма так спокрушає дечого, що до неї ладні прагнути і "наперекор стіхам" гадаючи, що ім'я Шевченка все посвятить і покоре, забуваючи при тому, що Шевченко був оборонником не самої лиш освіти, а взагалі громадянських економічних і політичних прав свого народу, і коли товариство хоче оправдати те ім'я своєю діяльністю, то мусить обійняти усі інтереси українського життя. А як для одного товариства, особливо ж коли воно пробує в Петербурзі, се річ безперечно неможлива, то й не треба мріяти се ім'я на свій зріст і

була, і багата, і пишна, і освічена—столяла вона вся в сяєві перед очима таких народів, як хоч би й тодішня Русь. Через те породичалися з грецькими царями здавалося київському князеві великим ділом. На зятя византийських імператорів падала також частинка того сяєва й слави, яка була на Візантії. Стаючи зятєм царям-братам, Володимир високо піднімав свою князьку повагу над сусідніми князями й царями, а до того Візантія раз-у-раз могла стати на поміч Володимирові своєю великою військовою силою. За для державних потреб таке одруження було добром річчю,—тим то Володимир і домагався його.

Одначе грецьким царям сього не хотілося. Високо вони себе становили над иншими князями й царями, а київський князь був у їх меншим чоловіком, ніж навіть царь ховарський, а вже про болгарського царя, то нема що й казати. Тим то віддати сестру—царівну за Володимира здавалося грецьким царям великим пониженням, ганьбою. Та біда їх так притисла, що не було ім ніякої иншої ради, бо могли вони й царства збутися. Вони згодилися на Володимирове сватання, тільки вимагали, щоб він вихрестився в християнську віру.

тим більше—уживати його замість фігового листка.

Петербургське видавничє товариство потребує реформи, поширення сфери своєї діяльності, але такими функціями, що стояли б у безосередньому зв'язку між собою. І з листів, і з безосередних розмов з земляками ясно виваляється погляд на завдання видавничого товариства, як товариства народної просвіти, в широкому значінню того слова. І вже силою самих обставин воно мусить підняти той прапор і реформуватися в Товариство Просвіти. Вироблений спеціальною комісією і ухвалений загальними зборами новий статут значає, крім згаданої запомогової функції, такі завдання, як видавництво, засновання шкіл, бібліотек, лекцій, народних курсів, середніх і вищих—та инших просвітніх закладів. Такі завдання справді поширяють дотеперішній статут товариства і перетворюють його в дійсну просвіту інституцію з широкою практичною програмою. І досить було б, коли б товариство, обмежившись тою програмою, доклало одностайної, енергійної та планомерної праці, щоб її перевести в саме життя, не беручи на себе сторонніх запомогових завдань, що потребують спеціальної і цілком окремої організації і що мусять складати обов'язок самостійного товариства.

О. Лотоцький.

Лист до редакції.

Одеська українська громада дуже просить надрукувати сей документ, позаяк українська преса поперевертала і вже занадто попуштала нашу зяву до одеського університету; до того прийнялося, що вигадали і приклали до нас щось неподобне, ніби-то ми просили кафедри природознавства. Се одно. А друге—"Рідний Край" і, здається, "Громадська Думка" заявили, що ся справа порушена усією одеською громадою. Се підсенка неправда! Так просимо встановити правду.

Одеська українська студентська громада.

Заява.

Додаток до резолюції загально-студентської збірки (26 септіября та 4 октябрія 1905 р.), який вважає необхідним зробити Одеська Студентська Українська Громада.

Згоджуючись з постановами, виробленими "коаліційною радою", і доповненими до них, ми, студенти-українці, ставимо ше такі пункти.

А. Вимога принципіальна. До революції по національному питанню прилучаємо вимогу демократичної автономії України, на федеративних підвалинах, з Росією. А позаяк в резолюції національності перелічуються по кількості людности, то слід українців поставити на перше місце. З'ясбна, що тиняться питання про те, якою повинна бути народна освіта в автономній Україні, то, зоставляючи кожній національності, що пробує на території України право на вільне культурне політичне самовизначення, ми студенти-українці, стоїмо за те, щоб освіта, зверху до низу, від народної школи аж до університету точно згоджувалася з принципами національної автономії.

В. Вимога що до теперішнього часу. Взнаючи, що здійснення наших принципіальних вимог можливе лише під умовою упадку самодержавного ладу в Росії і оцінюючи даний момент як становища інтересів українського люду, ми, студенти-українці, вважаємо конечним виставити ряд вимог дочасного характеру, які автономний університет морально обов'язаний вдовольнити, щоб довести, що він йде

на зустріч потребам людности, а не робить по нязам, які ворожі до народу. Роблячи такий крок, ми, з одного боку, маємо на увазі факти, які сталися в Дерптському та Варшавському університетах, де всупір Височайшим указам та міністерським циркулярам, допустили до слухання відітних жінок і євреїв, а другого боку, рахуємо на здійснення сіх вимог, яко начало реалізації усіх потреб української людности.

1) Через те, що Одеський університет обслужує губернії: Херсонську, Подільську, Катеринославську, Таврію та Басарабію, в людности яких українці становлять массу (63, 80, 68, 42 і 19%), ми, студенти-українці, домагаємося:

а) Щоб для сієї людности читалась його історія, як "Історія Русі—України", принципіально на українській мові.

Увага 1-а: За-для негайного здійснення сієї вимоги ми вважаємо можливим по сілі технічних незручностей, вести поки-що виклад сього предмету на загально-державній мові.

З тих же причин ми вимагаємо об'явити на філологічному факультеті новий предмет "Українська мова", принципіально з викладовою мовою українською.

б) Паралельно з читанням "Історії літератури руської", яко літератури пануючого народу державного, ми вимагаємо читання "Історії літератури української", яко літератури місцевого люду, принципіально на українській мові.

в) Оголошити в тих самих причинах на правничому відділі новий предмет "Історія українського права".

Увага 2. Беручи на увагу, що в даний момент серед професорів Одеського Університету може не бути осіб, що знають українську мову, і спеціалістів по вказаним предметам, ми не від того, щоб прилучити читання сіх предметів приватним лекторам-спеціалістам, котрі запрошуються радою проф соров на загальних для таких випадків підставах.

г) Міркуючи собі, що автономний університет має право автовольвати внутрішні свої потреби, взаглядом лише з своєю доброю волею, ми, студенти українці, вимагаємо, щоб бібліотека Одеського університету негайно заходилася коло набути видань на українській мові (книжки, газети, періодичні видання) як тими, що з'явилися у нас і маючими з'явитися в Росії, а особливо за-кордоном (Галичина, Буковина, Америка, Канада).

д) Взнаючи, що діти православного духовенства, по силі виняткових умов, утворених самовладною бюрократією з метою денационалізувати і ізолювати також і українську селянську людність, мусять получати освіту в школі духовного відомства, що одриває своїх годовавців від народного ґрунту і денационалізує їх, ми, студенти-українці, вважаючи автономний університет школою вільного безпартійного знання та правди, вимагаємо, яко коректив до сіх дочасових умовин, негайно відкрити приступ з університетських семінарам, що скінчили 4 класи семінарії, на однаковому праві з гімназістами.

4) Вважаючи слова: "Малоросія, малоросія—проявами тенденційної урядової термінології, і визнаючи їх образливими для нашої національної самопошани, ми вимагаємо, щоб сі поняття правдиво виражалися словами "україна", "українці".

Од редакції: Догана Одеської громади, що до Громадської Думки, несправедлива. В першій номері нашої газети, в одній "по-Україні", заява подавалася правдиво.

Оповідання з української старовини.

IV. Володимир Великий.

Старший син Святославів Ярополк, князь київський, схотів підгорнути під себе всю батьківщину. Він одняв у свого брата Олега дерявлянську землю, і самого Олега в тій війні вбито. Тоді послав своїх намісників і в Новгород, де князював третій Святославів син—Володимир. Та Володимир, дочувшись що сталося з Олегом, ще поперед втік звідти за море до варягів. Він випрохав у їх собі на поміч військо, вернувся з ім до Новгорода і прогнав звідти Ярополкових намісників. Підбивши під себе Польщу і вбивши полоцького князя Рогволода, Володимир з великим військом рушив на Київ. Ярополк угік з Києва у город Родно, та потім хотів покортися братові, ішов був до Володимира, але там його вбито.

Володимир опанував Київ і став князем над усією державою (коло 980-го року).

А держава ця під той час дуже вже росхиталася і багато було в її беваду. Мандрований князь Святослав її не держався, сини його про-

дося з усього свого князівства стягати військо, щоб давати одіч хижим руйніникам печенігам. Щоб іше дужче оборонитися від їх, він будовав городи коло Києва—по річках Десні, Остру, Трубежу, Сулі й Стугні—і держав там військо. Великою працею й тяжкими та частими боями тільки й можна було не допустити печенігам поруйнувати край.

Тим часом у Візантійському царстві після імператора Цімісіхія запарювали два брати—Василь та Костянтин. Та родич колишнього імператора Варда Фока збунтувався проти їх, зібравши військо, та й ознаймив себе імператором. Він прихилив до себе багато народу, і братам-царям ставало суцужно. Тоді вони послали до свого могучого сусіди Володимира Київського, щоб він ім допоміг. Се булово й поперед, що грецькі царі прохали поміч в київських князів, а ті ім запомагали військом. Так і тепер Володимир пообіцявся запомогти, та тільки вимагав, щоб грецькі царі віддали за його свою сестру Ганну. Володимир тієї Ганни й не бачив ніколи і не з кохання сватів її, а через инше.

Византийська держава була тоді дуже слава серед инших держав, менше за неї освічених. І могуча вона

Християнство в Києві не було повною. Іздивши торгувати або воюватися з Візантією, їтодішні українці здана придивалися вже до його і багато де-кому воно подобалося. Ще давно, року 860-го, якийсь київський князь, може Аскольд, ходив воювати Візантію, а потім помирився з греками та й вихрестився і сам він, і чимало його воєнк. Після сього греки прислали до Києва попов, а потім і архирей—звертати наших людей у християнство. І християнство пошло ширяться у нас. Наприклад, року 944-го в Ігоровому війську було вже багато християн, а в першій половині десятого віку в Києві на Подолі, над Почайною, була вже християнська церква св. Іллі—значить тоді в Києві було вже багато християн і між київським боярством, і між князівським військом. Од цих християн знала про нову віру княгиня Ольга і вихрестилася—мабузь таки в Києві ж. Її син Святослав, хрестився не схотів, а иншим, хто до того охочий був, не боронено, хоч з цього нехристиянне й гадували. Таким робом Володимир до християнської віри давно вже придивився, знав яка вона і знав, що в його державі до тієї віри багато прихильних людей,—значить не буде ве-

3 газет та журналів.

Як відомо, новий закон про державну думу не говорить ні слова про те, на який строк скликається дума, скільки раз на рік вона скликається. Там тільки сказано, що вона збирається по року, і що послі вибираються на п'ять літ, хоч Царь може до строку розпустити думу і призначити нові вибори. Скрізь, по інших краях, де є парламенти, король має право розпустити до строку виборних, але він мусить одночасно з указом про це призначити і день нових виборів. В новому ж законі про думу зовсім нічого не говориться про це. Очевидячки, що по новим порядкам в Росії день виборів і зібрання нової думи будуть вказуватися особим указом. Таким робом бюрократія, що виробляла цей новий закон, залишила собі значний простір для діяльності самостійної. Правда, що по закону дума мусить збиратися щороку. Так що пошкодить урядові добитися згоди під якимось предлогом положим в январі, а вибори призначити через якийсь час на кінець ноябрю, щоб думу зібрати в кінець декабрю. Таким робом на протяжі року фактично в Росії думи не буде...

«Обоюблю», пише газета «Ръчь», коли виступив під увагу, що по маніфесту 20 февраля про думу, уряд має право під час, коли немає думи, видавати «часові закони», своєю властю, то легко догадатися, що урядові дуже буде подобатися як мого довгий час обходитися без думи і як мого надати призначити нові вибори. В нарадах гр. Сольського, де вироблявся проект нового закону, постановлено було сказати, що нова дума повинна збиратися не пізніше, як через шість місяців після того, як розпустять стару. Звичайно, що цей строк був надвчиною довгим, але і він показався нараді, що розглядала в Царському Селі проект гр. Сольського, надто неурочним, надто коротким, і там вийшло краще ніякого строку не вказувати.

Звичайно, що це зроблено було недурно. Наша бюрократія не хотіла звязувати собі руки якимись обмеженнями, якоюсь конституцією. А мого була так трапляється, що можна буде на короткий час скласти думу, потім розпустити, і на протяжі шости, семи, восьми а то й більш місяців не збирати її знову!... Не треба також забувати й того, що в Росії введено такий порядок, як ніде в Європі. Так скрізь по інших державах, де є дві палати: вища й нижча, коли одна палата перешлила свою роботу і одпускається на спочинок, тоді й друга також перешла засідати. В Росії ж по новому закону, не дивлячися на те, що дума перешлила свою роботу і виборні по указу Царя розіхалися по домах, державна рада не перешла розглядати закони і робити свою роботу.

В нарадах гр. Сольського, пише далі газета «Ръчь», пропонувалось, щоб і дума і рада закривалися одночасно, як дума на раді в Царському Селі була одкинута, і таким робом згідно з законом 20 февраля, державна рада може засідати й без державної думи. Ми, звичайно, не знаємо, для чого це треба було бюрократії, як вона думає цим скористуватися; у всякому разі можна думати, що вона спробує опіраючися на згоду ради, як можна довше обходитися без думи.

Виконуючи маніфест 17 октября, бюрократія задала собі приготувати собі позиції, на які можна буде одступити на слушай, що виборні не дуже стануть користися її волі.

3 російського життя.

Партії про закони 20 февраля. Закон про державну думу та раду, виданий 20 февраля, не задовольнив навіть таку помірковану, прихильну до уряду партію, як «Союз 17 октября». Оттак, петербурзький та московський комітети цієї партії, зібравшись вкупі на засідання, одголосно визнали, як пише «Новое Время», що

цей закон дуже некористний: державна рада, яку він заводить, складається наполовину з чиновників, тому власть Монарха буде обмежуватися бюрократія (чиновництво), а не народ; крім того комітети визнали, що право «законодавчої ініціативи», себ-то право запропонувати нові закони, мусить належати тільки державній думі, а не державній раді і не чиновництву. Так само дивляться на закон 20 февраля і провінціальні відділи «союзу 17 октября»: в Калудзі, наприклад, збори місцевого одділу партії визнали, як повідомляє «Слово», що сей закон суперечить, в своїх головних статях, програмі «союзу»,—а, значить, і маніфестові 17 октября. Ще більш обуріння викликав закон 20 февраля в конституційно-демократичній партії: «Отголоскамъ Жизни» телеграфують, що її центральний комітет зовсім зрікся брати участь в виборах до «вищої палати»—державної ради, а деякі її члени, як про се повідомили газети, раніше пропонували зрестися навіть участі в виборах і до державної думи; адже ця партія до сього часу дуже далеко була од самої думки про бойкот виборів, і такі пропозиції та постанови свідчать, що акти 20 февраля зробили дуже неприємне вражіння навіть на досить мирних людей.

Роспа в партії соціалістично-революційній. В газ. «Жизнь и Свобода» надруковано звістку, що петербурзький комітет соціал-революційної партії розпадається: із партії вийшли видатні члени, між иншим відомі письменники Пешехонов і Мякотин, що відступили від терору, себ-то вбивства поодиноких урядовців, великих і дрібних, як засобу боротьби за волю.

Вибори серед робочих. Із всього числа фабрик та заводів в Москві і московській губернії виборів не зробили 15 процентів (більше шостої часті всіх підприємств). На багатьох виборах брала участь тільки занадто велика частина робочих,—наприклад в одній друкарні вибирало тільки 8 чоловіка, хоч всіх робітників 350.

Реформа крестянського банку. «Русское Государство» повідомляє, що 6 марта загальні збори державної ради повинні були розглянути заяву міністра скарбу про потребу зробити деякі реформи в статутах дворянського та крестянського банків. Потрібні такі реформи: 1) крестянський банк повинен видавати позички а також виплачувати за землею, яку він купує для себе, не готовими грошми, а процентними банковими папірами (білетами) по їх звичайній ціні; 2) щоб підняти ціну на бумагу, які випускає банк, треба більшшати прибуток з них: на 1/2 процента—себ-то з 4 до 4 1/2 процентів—на бумагу, що випускає дворянський банк, та на 3/4 процента—себ-то з 4 1/4 до 5 процентів на бумагу, що випускає крестянський банк, і при тому скинути з цих бумаг податок, що покладався на доходи з них.

Державна рада постановила: видати позик із державного, дворянського та крестянського банку і виплату з крестянського банку за землею готовими грошми сплатити.

3 українського життя.

Нара за мітинг. Начальник участка на Курсько-Харьково-Севастопольській залізничній інженер Бороско брав участь у мітингові. За те його покарано: начальник дороги звелів йому подати папер, що наче б то він не хоче служити на цій залізничі. Це ж йому ще

пільгу зроблено, що не прогнано просто, а зроблено так, наче б то він сам чуже кинув службу, бо все ж він інженер. А малого чоловіка—хвершала Орловського за таку ж провинку простоїсенько прогнано зі служби та й уже. (Дов. В.)

Вибори. В Вахмуті відбулися вибори уповажнених од дрібних земельних власників на повітовий з'їзд земельних власників.

У бахмутському повіті живе багато німців-хліборобів і на вибори їх зіхалось багато, що могли б вони вибрати уповажненими усіх своїх людей. Про це і сказав на виборах один німець, що каже, як би ми схотіли, то могли б усі своїх вибрати, але ми того не зробимо, а вибератимем не самих своїх, а й інших чужих людей, бо хочемо жити з усіма в згоді.

Вибори скінчилися в 10 годин вечора. Вибрано 78 уповажнених.

28 февраля почалися вибори в Гордольський волості (у Катеринославщині). Таких, що мають право вибрати, у списках записано 885, але зійшлося тільки 353 душі. Почалися вибори в 12 годин і були до 9 годин вечора, а вибрано за той донь усього п'ять уповажнених. А ще треба вибрати сто одинадцять. (Дов. В.)

Передвиборче зібрання. У Придні 26-го февраля було перше передвиборче зібрання. Зійшлося душ із триста. Головою на зібранні був учитель місцевої гімназії Сергій Сажіжко. Почав він розказувати, як саме робитимуться вибори та кого треба вибрати. «Треба,—каже, вибрати таких людей, щоб знали французьку та німецьку мову». Люде загули і враз загукали: «Ми виберемо Морачевського!.. Морачевського!» (Морачевський—це гарний промовник, якого люде дуже люблять; тепер за своєї промови він сидить у тюрмі). Сажіжкові це не сподобалося. «Ні,—каже—Морачевського не можна, бо він сидить у тюрмі. Тай не розумію я, чого він вам так подобається. Я теж чув його теревені—у їх більше поганого, ніж гарного.» Люде знову загули. Потім гукають: «Московченка хочемо! Московченка!..» Сажіжкові і це не сподобалося; каже: «Я чув, що Московченку не дуже письменника, то його не можна, треба такого, щоб умів складати закони, рахувати державні гроші». Ще багато чого говорив Сажіжко такого, що воно ні до чого, а наприкінці звелів роздати людем карточки, на яких було написано, хто він такий. Люде забрали карточки, і почали розходитися, а йдучи розмовляли, тільки не про Сажіжку, а про добре їм відомого і любленого Морачевського. (П. Д.)

Бойкот. У Лохвицькому повіті скинуто з учителювання 16 учителів та учительку. У Гидинцях скинуто учительку і помішника, у Весолох, у Слобідці, у Андріяшівці та в Харьківцях—скинуто учителів (у Харьківцях аж чотирьох), у Мелехах, у Поставах та в Закозії—скинуто учительку; у Брагинцях, у Токах, у Пісках та в Гиринцях Юскіяних—скинуто помішників. Тепер учительська спілка оповістила ці школи під бойкотом, се б то хто піде в таку школу учителювати, того товариші учительки бойкотуватимуть. (П. Д.)

За кордоном. Марако. Обради з'їзду заступників держав в Аляскасі наближаються до кінця. Нещастні мароканці чекають, що з іми буде, яка європейська держава візьме верх і заволіє країною. А цей край, що знаходиться в північно-західній Африці, досить просторий та багатий, тільки ладу ніякого в йому

не має. Султан мароканський ніби то править самодержавно, а властиво орудують країною всякі його паші (міністри), та військові начальники. Вони тиють народ тяжкими податками, обдерають його і катують, а султан тільки підписує, що йому подають. У сусідстві з Марако має свою землю в Африці Франція. Та французька країна зветься Алжир. Отжеж Франція надумала загарбати і Марако, на те згодилася й інші держави, тільки не згодилася Німеччина, що й собі надіялася ще-небудь вірвати. Скликали з'їзд і на йому вже два місяці сваряться як чужим добром орудують. Оказується, одначе, що більшість держав на боці Франції, бо Германська імперія (Німеччина) вже набралася великої сили і держави не хтять, щоб вона ще більш поширилася і зміцнилася. Алеж останніми днями німці почали хвалитися, що тепер вони мають більш прихильників, бо Франція занадто вже багато хоче в Марако, так що ніби то деякі уряди од неї одвертаються. Так принаймні пише німецька газета «Berliner Tageblatt». Чи се справді так, скоро побачимо. Треба ще сказати, що всі широкі народні гурти і у Франції і в Німеччині проти того, щоб гарбати Марако, та сваряться за цю чужу країну. А що держави сваряться, так на це підбивають купці, промисловці та дукари. Б. Я.

У Києві. Кара поліції. З наказу поліцейстера оштрафавано городського Старокивського участку Дегасюка на 3 карб., а приставу того ж участка зроблено догану—обом за те, що вони не доглянули за оджижко городових.

Вибори до державної думи. Робочі фабрик і заводів у г. Києві мають право вибрати до державної думи 58 повномочних.

Нова Газета. 5 марта вийшло і число нової газети «Свободная Мысль». Редактор її М. Славинський. Газета буде проводити програму партії «Народної Свободи» (конституційно-демократичної) і буде розсилатися всім передплатам зупиненого київського судового палаткою часопису «Свобода и Право».

Почали ходити параходи. З 4 марта київське товариство пароходства щодня випускає з Києва по Дніпру параходи до Катеринослава.

Засідання комісії. Сьогодні, в 7 1/2 год. вечера, в помешканню городської управи буде засідання комісії, що завідіє городськими бойнями. Комісія розгляне пропонування київського губернатора про організацію при городських бойнях артилі бойців скотини.

Заборонна вистав. З наказу адміністрації цілу неділю з 4 по 13 марта заборонено ставити по театрах вистави, давати концерти і балі.

Електротехнічний з'їзд. У Києві з 25 апреля по 4 мая буде загальний з'їзд електротехніків.

Труси і арсти. Після трусу арештовано 3 марта на Маловасильківській вулиці в домі № 49 Марію Кальмансон і М. Горфейла.

Того ж дня арештовано на Воздвиженській вулиці в д. № 3 8 чол.: студент В. Свідерського, М. Хватюкера, прапорщика запаса А. Анісімова, робочих: М. Калініка, Ісакевича, Шквера, Малішевського і Федора Кривенко.

5 марта поліція, зробивши трусу, арештовала і одправила в подільський поліцейський участок двох міщан Мойсію Лісцяню і Берка Айзенберга. Вони обвинувачуються в тому, що збували фальшиві гроші.

В'язного віку, брати-греки Кирило та Мефодій переказали з грецької мови на слав'янську церковні книги і за дя тії слав'янської мови зложили й азбуку, літери. Як наші предки охрестілися, то до їх привезено церковні книги переказані тією слав'янською мовою. По тих книгах стали правити службу, і з того часу мова тая і досі вдержалася по наших церквах і зветься церковно-слав'янською мовою.

Цією ж мовою учено тоді й письменства. Володимир звелів заводити школи, забирати в значніших людей діти і вчити їх читати й писати. Володимирові хотілось мабути, щоб наші предки переймали від Візантії не саму церковну, а й світську освіту та умілість. Бо він вивіз із Корсуня чотирі сипанних з бронзи коня та дві бронзових людських постаті і звелів те поставити поблизу Десятинної церкви й князівського двору. Мабути до Володимира не було в нас ніякої монети (грошей металевих—мідяних, срібних, золотих), а Володимир завів її.

Останні роки свого життя Володимир упорядковував свою державу, давав їй краший лад. Ті князі, що були поперед його, були вояки-здобитники: їм аби була здобч та війна, а про до-

Література, наука й умілість.

Тарас Шевченко. Газета «Кубань» надрукувала 26-го февраля в № 46 статю д. Г. Доброскока: «Пам'яті Т. Г. Шевченка» по московському, а вірші д. Я.—ко «На спомини Т. Г. Шевченка»—по українському.

В газеті «Подолія» описано роковини Тараса Шевченка в Кам'янці Подільському. В Пушкінському домі 26 февраля виставлено було драму Кропивницького «Невольник», перероблену з Шевченкової поеми «Невольник». Потім читали вірші Шевченкові, співали, а наприкінці виставлено живу картину «Слава Тарасові Шевченкові». (Подолія № 46).

У Звенигородці 25 февраля відбувся святковий збір звенигородської комісії «Київського Общества Грамотності».

Нові газети й журнали. 23-го февраля в Могилеві Подільському вийшов новий журнал українською мовою «Світова зірниця». Редактор-видавець: Іахим Волошинівський. Редакція каже, що вона за широку справу не братиметься, а буде тільки писати про те, як коло землі робити, як плекати худобу, про те, де би адалася яка школа і таке інше. Подаємо про це звістку з газети «Отголоски Жизни», а сами «Світової зірники» не бачили. Тільки ж коли й справді вона ні про що інше не писатиме, то не багато їй ходу буде: тепер уже народ не той стає, він уже розуміє, що й школи доброї не заведеш, що й коло землі та коло скотини не багато виробш, коли навкруги порядки будуть такі, як досі було. Через те народ хоче знати як сі порядки перемінити і які нові треба позаводити,—оце й треба розказувати людем, а не тільки про саме халяйство.

Газета гадяцького земства, що недавно почала виходити московською мовою, в № 24-му надрукувала українською мовою два дописи—з с.с. Вельбівки та з Дібровного. У Кам'янці Подільському з половиною марта почне виходити нова прогресивна газета московською мовою «Подільський Край», а в Крем'янці на Волній тїю ж мовою виходитиме місячник «Возрождение», а редакторуватиме його Руховський.

Книжки прислані до редакції «Г. Д.» Гречук М. Календар Щастя на рік 1906. Видав Микола Гречук. Чернівці 1905. 96 боків+20 боків оповісток 16°. Ціна 25 кр.

Куршльський Актин. Артистка. Драма в чотирох актах. Коломия, МСМШ. 93 бк. 8°.

Іван Нечуй-Левицький. Повість й оповідання. Том II. Третьє видання. Изданіе Е. П. Череповского. К. 1905. 551 бк 8°+портрет. Ц. 1 р. 50 к.—Те-ж: Том IV. Друге видання. К. 1906. 370 боків 8°+портрет. Ціна 1 р. 50 к.

Михайло Лозинський. Маркс-Енгельс-Лібкнехт про відбудоване Польщі. Л., 1906. (Відбитка з «Наук. Збірника», присвяч. проф. М. Грушевському). 17 боків 8°.

Науковий Збірник, присвячений професорові Михайлові Грушевському учениками й прихильниками а нагода його десятилітньої наукової праці в Галичині (1894—1904). Виданіе Комітету. Л., 1906. VIII+606 боків вел. 8° портрет. Ціна 10 корон.

Отчетъ «Благотворительнаго общества изданія общепользнихъ и дешевихъ книгъ» за 1904 годъ. С.-Пб. 1905. 200 боків 16°.

Програма конституційно-демократичної партії, вироблена установчим з'їздом партії. С.-Пб. 1906. 9 боків 8°.

Пулхій. Нові і перемінні зв'язди. Написав проф. Д.-р. І. Пулюй. Третьє

го він бачив, що за для його буде дуже вигодно, коли по всій державі завести одну віру. Народи, з яких складалася київська держава, не всі були української породи, а деякі і ірваніялися від українців і мовою, і вірою. Коли б же віра в їх усіх була одна, то дуже держалася б вони гурту, мішніша була б і держава. Князі завжди силкувалися, щоб людською волю приборкати, а собі над людьми ввати волю яко мого більше. І тут нова віра була на руку Володимирові. Вона приходила до нас із Візантії, а там духовенство звикло слухатися царів і робити те, що вони звелять. Такі самі порядки заводило грецьке попівство і в Київській державі, як люди прибуло: духовенство християнське поглядало на князя, як на самовладного державця, слухалося його, підібрало князівську силу і ширило й серед людей такі думки про князя, які мало само. Це князеві було дуже добре.

Через усе це Володимир шире заходився заводити скрізь у своїй державі християнство. Привізши з собою грецьких попів, він поперед усього звелів охрестити киян. Ідолив старих богів поперевертали і повкидали в Дніпро, а людей зігналі в річку та за одним заходом усіх їх і охрищено. Ча-

гато людей жаліло за старими богами, а все ж вихрищувалось, слухаючи князя. А інші робили се через те, що їм справді подобалася нова віра. За київською землею вихрищувалися й інші, тільки що не скрізь люде так скоро прихилилися до грецької віри, як у Києві: на півночі, напр. у Новгороді і на сході (коло рік Оки та Волги), Володимир посилав військо, силкуючи людей вихрищуватися.

Звісно, християнство поширилося поперед усього між боярами, між військом, по великих городах, а серед простого люду воно росходилося дуже помалу і довоє ще після Володимира простодіуд держався старої віри, або перемішував її з новою. Так добре се держалося, що деякі звичаї з тії стародавньої предківської віри додержалися між людьми й до нашого часу.

Володимир завів у церковних справах лад: був митрополіт, архиєреї—воны вже й порядкували над попами. Він звелів будувати скрізь церкви і викликав майстрів з Візантії, щоб вони змурували кам'яну церкву в Києві. Церква стає зватися Десятинною, бо Володимир призначив на неї десятку частину з своїх прибутків.

За для церковної служби треба було книг. Ще давніше, в половині де-

брий лад у князівстві вони мало дбали. Там Володимир і великий проти їх своїми ділами, що він перший з князів покинув думку про військові здобитки, а заходився дбати про мирний лад та про більшу просвіту своєї держави.

Наприкінці свого життя дуже владився Володимир своїми бенкетами: любив він заводити до себе беседу, істі й пити з гостями. На свята скликалася до князя сила людей на гулянку й розмову—тут було військо князівське, бояре і старші мужі городські. І для простого народу в Володимировому дворі було місце застолюм, а вбогим калікам, що не могли прийти, він казав, сам посилав милостиню. Таким робом Володимир дуже прихилив до себе своєю ласкою людей.

Умер він 15-го (чюля) року 1015-го. Було або 60.

ликого клопоту завести ту віру поже всім народом. Самому ж Володимирові християнська віра подобалася.

Він згодився на вимагання грецьких царів, щоб вихреститися, і послав їм військо. Вкупі з тим військом Василь та Костянтин побили Фоку, припинили повстання і могли царювати безпешно.

Володимир додержав свого слова: року 988-го він охрестився, назвавшись Василем, і дождався грецької царівни.

Одначе грецькі царі, почувшись безпешними, почали вилати, не додержували слова і не прислали до Володимира сестри. Володимир тоді пішов з військом на Крим—країна ця була тоді византійською,—обложив його столицю Корсунь і після шести місяців облоги її добування взяв його (989 року). А в Візантії тим часом знову заворушилися повстанці, і грецьким царям знову ставало тяжко. Доводилося додержати слова. Вони вислали сестру Ганну до Володимира в Корсунь. Володимир оженився там з нею, тоді віддав Корсунь назад грекам і вернувся додому (989), допевнившись свого.

З цього часу Володимир зробився дуже прихильний до нової віри. Дото-

доповнено видання. Накладом автора. Відень, 1905 121 бік 32°.

Січовий Батько. Збірник пісень патріотичних і січових. Уложив Січовий Батько, Чернівці, 1906. 64 боки 32°. Ціна 40 сот.

Іван Франко. Поема про сотворене світа. Накладом "Нового Громадського Голосу". Львів 1905. 53 боки 32°. Ціна 40 сот.

Сильвестер Ярчевський. Пестрі ввуки. Поезиі. Чернівці, 1904. 160 боків 32°—портрет.

Телеграми.

С.-П. Т. А. 7-го марта.

Вибори.

КАДНИКОВО, 4 марта. На перед-виборчі збори дрібних земельних власників з 14,265 виборців прибуло тільки 53 душі. Вибрано 15 виборних; з них 11 священників, 2 адвоката, один купецький син і 1 селянин.

МОСКВА, 4 марта. В богородському повіті з 575 дрібних земельних власників виборців, зібралось на з'їзд тільки 43 душі. Вибрано 6 священників і 5 душ іншого звання. В глиньському повіті вибрано 6 священників. В звенигородському—вибрано 10 священників і 9 душ з торгово-промислового зв'язку.

ОДЕСА, 4 марта. Волосні сходи по-виборчій виборних здебільшого з прихильників партії "народної свободи", сільських учителів і деяких волосних старшин.

ЧАУСИ, 4 марта. Відбулись вибори виборних від волосних сходов. Між иншим вибрано двох старшин.

На передвиборчі збори дрібних земельних власників і духовенства з 1520 виборців прибуло 248 душ. Вибрано 3 священників, председателя волосного суду і 21 селянина.

КАПИРА, 4 марта. Сказати щось певне про політичні переконання виборних з селян досить трудно, 28 виборних можна приблизно поділити так: 2—лівих, 11 центри і 15 правих.

УФА, 4 марта. З 1200 дрібних земельних власників на зборах було 39. Вибрано 4 священників, 2 докторів, 1 селянина, 1 учителя і 1 адвоката. Усі вони належать до умірованих партій.

СУМІ, 4 марта. В 19 волостях вибори відбулись справно; в 2 волостях вибирали отримані голосуванням, тому повітова комісія постановила зробити там нові вибори.

ВОРОНІЖ, 4 марта. На збори з 1600 дрібних земельних власників прибуло 607 душ. Вибрано 15 селян, учителя з селян, міщанина і 3 священників. Інших забалотировано.

В землянському повіті в селі Касорному 109 земельних власників вибрали 10 селян, 6 священників, земського начальника, купця і разнощича.

В нижньодівському повіті з 443 виборців на зборах було 138 душ. Вибрано 3 селян;—коляшнього старшину, коваля і мирошника.

КАТЕРИНОСЛАВ, 4 марта. На зборах в верхньодніпровському повіті з 7723 виборців дрібних земельних власників було тільки 278 душ. Вибрано 36 селян, 9 священників, 3 міщан, почетного громадянина і дворянина Кирсанова.

З 1000 земельних власників на зборах було 193 душі. Вибрано 4 священників, 1 землевладальця і 15 селян.

ТВЕРЬ, 4 марта. Іде велика перед-виборча агітація. З 7000 городських виборців на зборах було 800 душ. Збори скликали партія "народної свободи" і "союз 17 октября". Наслідки зборів непевні. Від сільських сходов вибрано в тверському повіті 10 виборних з партії "народної свободи" і "союз 17 октября" і 4 безпартійних (що не належать до жадної партії).

ПОЛТАВА, 4 марта. Партія "народної свободи" діяльно готується до виборів. Намічено 6 кандидатів, між иншими, письменника Короленка. Постановлено поєднатись з українською демократичною партією і спілкою повноправности євреїв.

ХАРЬКІВ, 4 марта. У Білгороді з 2000 виборців дрібних земельних власників, на збори прибуло тільки 8 душ. У виборні вибрано земського начальника і члена дворянської оліки; обидва крайні праві.

СКОПІН, 4 марта. Виборна комісія скасувала в двох волостях—Горловській і Чурківській—вибори, бо вибирали там отримані голосуванням. Комісія прохала губернатора назначити там нові вибори, але він не згодився.

ДМИТРОВСЬК, 4 марта. У другому участку вибрано від дрібних земельних власників і духовенства 2 священників, 2 волосних старшин, 1 купця і 1 селянина. В першому участку, дякуючи певному підбурюванню,

забалотировано виборних з дворян і духовенства.

КОВНО, 5 марта. Єврейський виборчий комітет жваво працює, бо надходять вибори. На бунхис сьмі днями зборах комітету закритою балотировкою намічено список кандидатів у виборні.

КЕРЧ, 5 марта. З трьох фабрик і заводів вибори виборних від робітників відбулись тільки на фабриці—Месаксуді. Виборний належить до умірованої партії. Робітники 2 інших заводів на вибори не прийшли.

КАТЕРИНОСЛАВ, 5 марта. На з'їзді дрібних земельних власників і духовенства в Нікополі з 190 виборців було 57. Вибрано 15 селян, 8 священників, 1 почетного громадянина і 2 міщан. Вибори відбулись спокійно. Між виборними 5 душ належить до партії; усі вони переконані, що треба неодмінно опіяти земельне питання.

СИЧОВКА, 5 марта. Вибрано виборних від волосних сходов. Виборні—селяне, що мають самі наділи.

ПЕТЕРБУРГ, 5 марта. З'їзд виборних від волостей петербурзького повіту, головою якого був Шубин-Позднеев, виборці не вибрав, бо не вважаючи на те, що забалотировано аж двічі, за жадного кандидата не подано скільки слід по закону голосів. Виборні прохают губернатора дозволити скликати передвиборчі збори, щоб познайомились одне з одним, і назначити вибори друге.

СТАРА-РУССА, 5 марта. Вибори виборних від волости відбулись спокійно. Вибрано "державних" осіб і заможних селян. Людей, що їх мають право вибрати до державної ради, четверо, між ними—письменник Чернотульський.

КАМИШІН, 5 марта. Вибори виборних від волосних сходов відбулись спокійно. Більшість виборних не належить до жадних партій. Сельських старост і волосних старшин вибрано мало.

МИШКІН, 5 марта. На двох фабриках відбулись вибори виборних від робітників. Вибрано двох робітників, що давно вже служать на фабриках.

САМАРА, 5 марта. Вибори виборних від волосних сходов минули спокійно. В одному участку вибори не могли відбутись через безоріжжя.

Постановлено назначити новий строк. КАТЕРИНОСЛАВ, 5 марта. Цікаво як відбулись вибори від дрібних земельних власників: в бахмутському повіті на зборах було 548 виборців; вибрано 194 виборних, між ними—6 священників, 31 селянина, 1 поляка, 5 євреїв і 151 німця колоніста.

Загріничні телеграми.

БУДАПЕШТ, 4 марта. Комітет коаліційних партій опротестував декрет (наказ) про його закриття. Комітет каже, що він ніколи не підмавляв противитись силою, а навпаки, завше вказував, що треба, в інтересах нації, піддержувати спокій і лад, і додає при тому, що заступники від політичних партій не можуть бути підвизим доглядом уряду і мають право отверто висловлювати свої думки.

ТЕГЕРАН, 5 марта. З Сейстану пишуть, що чума стихає. За 20 днів заболіло тільки 17 душ, з них 8 душ видужало, хворих зосталось 5 душ. Однак, через непростиму недбалість начальника карантину куплено в чумному селі харчів і занесено чуму в Нусфет-Бад, де захворіло 10 душ. Санітарна рада наказала берегтись як найдуше.

Колішній посланник, Шнеер вїхав з Тегерану.

ЛАНС, 5 марта. Пообіди 1000 страйкарів з червоними корогвами пішли на кладовище Білі Монтиї, де над могилами, загинувших при вибуху газів в копальнях говорили багато промов. Потому усі зібрались в якомусь будинку де знову говорили палкі промови. Розрухів не було. Минулої ночі на поміч жандармам прийшло військо. Комісія інженерів каже, що пожежу в копальнях майже вдалось задержати в одному місці і не пустити далі. Слідують, що незабаром можна буде знову узятись виймати з копальень трупи.

Бібліографія.

Л. Яновська Олена. Драма 4 дії. В Київі. 1905. Ст. 92. Ц. 10 к. Місяців зо два вже, як з'явилась у продажу ця книжка. Авторка її досить відома в українській літературі, яко оповідач і навіть драматург. Недавно в-во "Вік" оце видало томик її оповідань, та вже мабуть ось набереться на том і цієї...

Остання друкована драма п. Яновської "Олена" при читанні робить хоч тяжке, а все ж задовольняюче вражіння, зате на сцені—вона над міру трагічна. Четверта дія робить запалотану, важке вражіння. Щоб її вслушати, треба мати дуже міцні нерви. Справді, нам приходилось чути скрги од "публіки", що така то п'еса, наприклад, названа драмою, а в ній нема зовсім убивств. Такі люди є, але ж треба

рахуватись з більшістю... Та й то правда: проти природи не підеш, а наш час є час натуралізму...

З технічного боку п'еса виконана добре і сміло може зайняти собі відповідний щаблик у нашій драматичній драбні...

Зверхній вигляд простий, а дракарські помилки, що лишались у книзі—хоч і показані в кінці,—трохи перекручують змісл прочитаного...

Гр. Трейман.

Дописи.

С.-Петербург. Це в р. 1862 у день смерті Т. Г. Шевченка зібрались друзі його у Казанський собор і відправили панахиду по покійному; тоді ж гурток прогресистів у день 19 лютого зібрався у ресторани і прозавши себе людьми "19-го февраля", вчинив мітинг, на якому прославлялася реформа визволення людей з кріпацтва. З того часу ця панахида та обіди "людей 19-го февраля" стали традиційними. Тепер уже щось не чути про обіди, але панахиду, яку завів Костомаров і другі, одривляють ще року. Організує її столичне товариство імені Шевченка, яке тепер налагодилось видати й нове видання творів свого патрона.

26 февр. в день у Казанському соборі чоловіка 500—600 були на панахиді, а ввечері відбувся в залі німецької школи св. Петра концерт, упорядкований українською артисткою Л. К. Квіткою. Хоч земляки, численно зібравшись на цей концерт, дякують артистці за те, що вона дала їм можливість не забути дня, присвяченого пам'яті народного нашого Кобзаря, але багато з їх зїсталося незадоволеними виконанням концерту взагалі. Сьогодні приходилось нам чути парікання на недостатю у співах хору, який, хоч був одягнений у національні вбрання (як то зазначалося й у в оповістці), але ні в темпах а ні в експресії не давав національного характеру українського співу. Найгірше пройшла у хора звїсна п'еса Лисенка "Ой нема, нема ні вітру, ні хвиля".

За те поміж солістами виділялися скрипач Мироненко, що грав українські танці Сікара, а над усіма артист імператорської опери Г. А. Морський Продумані, технічно розроблені і артистично виконані ім номера викликали предові оплески усіх, що були в залі, і крики з намаганням, щоб він співав ще та ще. Соромливий артист не хотів приймати тільки на себе честь триумфу, який йому випав від земляків у цей вечір, а викликав на естраду й молодого композитора Якименка, імені якого він співав. Треба неодмінно зазначити, що цей талановитий автор, композиції якого при-велося нам у перше почути на концерті добродійки Квіткі, коли обетавни дадуть йому спроможність розвинути свій талант, повинен досягнути слави поміж невеликого поки-що гурту наших композиторів. Такі характерні національно-вкраїнські мелодії, які ми чули у його піснях "Три пляхи" та "Із-за тако сонце зходить" може компонувати тільки той, якому психологія свого народу рідна. Другі композиції Якименка, що співали дд. Шуть і Маркевич ("За думою дума", "Ой поля, ви, поля!"), може ще не мають того закінченого виробу, який ми чули у вгаданих вище піснях, або у "Дивилось сонце", інтерпретоване тим же Морським. Не маючи під руками нот Якимових творів, трудно нам не помятатись у відозві про його композиції, але дуже було б бажано, щоб про їх висловлювали такі компетентні критики, як славний наш композитор Лисенко, бо розвій українського стилю у музичній сфері може дати у іі скарб ще не мало, коли творці народних мелодій стрічатимуть співчуття серед громади, за-для якої вони працюють.

Камінець-Подільський. У нас в Камінці є чорносотенський гурток інтелігентної молоді. Складається він з одного студента медичної академії, двох студентів—синків одного камінецького помпадур, ще кількох студентів вищого кругу та одного увольненого з гімназії їхнього товариша. Слава про вчинки цих представників сучасної "ідейної молоді" пішла по всім Камінці і околицям. З них особливо вславився перший добродій-студент медичної академії, якої він, здається, ще й не бачив (бо тягнеться завжди по Камінці). На вулиці його можна часто бачити, як він ганяється за молодими панночками, або валяється на бульварі, вночі він звичайно ревізує різні притони, а в день знову втащує за гармиши дівчатами, ходить на більярди та скаче в гречку до молодих дам. На баялах і всоди він буває конче потрібний і тут він дозволяє собі навіть прилюдно соромити чесних осіб; по городі же й досі ходить мови, як цей достояний добродій цієї зими на катуку "здіймав сніжинки" з грудей одної видної особи у Камінці. Дивно лиш, що все його так і минається (бо, бачите він—аристократичного роду...)

Останніми часами нахабство наших студентів-чорносотенців дійшло вже до краю. Вони склали з себе "любительський драматический кружок", закоротрактували собі Пушкінський народний дім і дають уже в ньому свої вистави. Позаяк трупи у нас нема ніякої, то публіка тутешня ходить і до їх подивитись "як студенти валяють". Варто уваги те, що всі вистави цих драматических аматорів цілком відповідають їх духові. На сцені їхні дієві особи балагурять, танцюють модні танці, говорять скоромні речі, кохаються, п'ють і инш. Громадянство наше правду сказати, любить посміятись то й ходить у народний дім і дає студентам дохід, навіть часом добрий. Попереду всі думали, що ці "студентські вистави", хоч вони і нікчемні, та все ж ідуть з якоюсь добродійною метою, але тепер виявилось, що гроші йдуть панам-студентам на бенкети, які вони задають собі що ночі в тутешнім кафе...

Цікавий і дуже характерний для себе вчинок зробили студенти-любители, що вже заходились коло своєї вистави. Українці стали вимагати перетичан—значить шкодили одні лиш любители, що вже заходились коло своєї вистави. Українці стали вимагати дім. Студенти довго лаялись з ними та кричали, врешті-ж віддали таки дім українцям за кілька десятків відстудних карбованців.

Дуже негарно виявив себе білявський медик, здається голова "любительського студентського кружка". Він заходив на квартиру до одного з упорядників українського свята, лаявся з ним, змагався за народний дім і ганьбив самого Шевченка, називав його "музиком" то що і зводив ні нащо; казав, що великий український поет для його й компанії його, "пустой звук". В самий день свята він з'явився з товаришами у Пушкінський дім і тут стукав ногами та свистів, коли помічав, на його думку які дефекти у грі (хоч їх майже й не було).

З боку українців, звичайно, нічого не лишалося, як вичитати сям молоді дїткам нерозумним у студентських сурдутах, бо що ж зачепати якогось там союна, ще таткові поскаржиться, а татко візьме та й розсердиться. Так і вичаляли, та ще дали бідним славним 30 карб. на горішки,—най мовля, побавляться собі трошач.

Бідний Тарас Григорович! він і не ждав, мабуть, що частка грошей, які щирі люди призначили йому на пам'ятник піде на горілку якимсь там пройду-світам.

5 марта студенти знов дають у Пушкінським народнім домі свою виставу: два якихось водеїлі... Цікаво знати, чи й надалі звернуть вони на себе увагу публіки, чи їх будуть вже бойкотувати? Ев. Х.

Залізничні Поїзди.

Table with columns: Південно-Західна (Юго-Западная) залізниця, № поїзда, Охлюють з Києва, Прибувають до Києва. Lists train routes and schedules for various stations like Kyiv, Lviv, and Odessa.

Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонтович.

Оповіді.

Щоденна українська газета "СЕЛЯНИН" почне виходити в Київі з 1 квітня (апр.) 1906 року. Ціна з пересилкою: на 1 рік 3 руб., 1/2 року 1 руб. 50 к., 3 місяці 90 к., 1 місяць 40 к., окремо 2 коп. Передплата приймається в Київі—книгарня "Києв. Стар.", Безаківська, 14. Редактор-Видавець Д. Рижий. 10—4 123

Ukrainische Rundschau

український часопис на німецькій мові, виходить у Відні раз на місяць, книжкою в 40 сторін великої вісімки і коштує на рік 3 карбованці з пересилкою. Мета "Ukrainische Rundschau", познайомити європейський світ з українським питанням і старатись про те, щоб українському народові признали належне йому право на його рідній землі по обох боках в Росції, Австрії і Угорщині, і належне йому місце в семі цивілізованих народів. "Ukrainische Rundschau" міститиме статі публіцистичні і науковимістю політичного, соціального історичного, літературного і економічного; огляди громадського і політичного життя на всім просторі, заселеному українським народом. Адреса редакції така: Ukrainische Rundschau, Wien, XVIII Saltergasse, 34. Видавець: посол до австрійського парламенту Василь Яворський. Редактор: Володимир Кушнір.

Открыта подписка

на новую общедоступную ежедневную (кроме понедельников) газету

"ТОВАРИЩЬ"

Ближайший участник проф. Л. В. Ходский. годовая цена пять рублей с доставкой и пересылкою.

На остающееся до конца года время (с апреля) 4 р., на полгода—2 р. 60 к., на 3 мѣс. 1 р. 40 к. на два мѣсяца—1 р.

Адресъ главной конторы: С.-Петербургъ, Невскій, 19.

Черезъ книжные магазины и посредниковъ можно подписываться только на все время, до конца года (4 р.). Комиссионные 5%. Газета начнетъ выходить съ апрѣля мѣсяца. Постоянные сотрудники "Нашей Жизни" будутъ сотрудничать и въ "Товарищѣ". "Товарищѣ" ставитъ себѣ задачей обслуживать широкій кругъ среднего читателя, разсѣянаго по деревнямъ и въ городскихъ массахъ, давая ему, рядомъ съ литературнымъ и образовательнымъ чтеніемъ, возможность за недорогую плату изо дня въ день слѣдить за жизнью страны. Все, что относится до государственной думы, земельной и рабочей вопроем и образование—составитъ предметъ особеннаго вниманія редакціи.